

Неофіційний переклад

КОНВЕНЦІЯ РАДИ ЄВРОПИ ПРОТИ МАНІПУЛЮВАННЯ
СПОРТИВНИМИ ЗМАГАННЯМИ

(CETS No.215)

Копенгагенська Група

Страсбург, 14 вересня 2022 року

**Копенгагенська Група
(Консультативна група Комітету Ради Європи з
виконання Конвенції проти маніпулювання
спортивними змаганнями)**

ТИПОЛОГІЯ МАНІПУЛЮВАННЯ СПОРТИВНИМИ ЗМАГАННЯМИ

Версія від вересня 2022 року

Що таке типологія?

Стаття 3 Конвенції Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями (Маколінської конвенції) містить визначення маніпулювання спортивними змаганнями. Використовуючи узгоджену термінологію, типологія класифікує різні типи маніпулювання спортивними змаганнями, що можуть підпадати під це визначення. Вона також містить посилання на статті ЗМІ, щоб навести приклади випадків кожного типу з «реального життя».

Ця рамка не має на меті бути виключним переліком усіх можливих сценаріїв маніпулювань спортивними змаганнями.

Чому важливо використовувати типологію?

Термін «договірні матчі» часто використовується для опису всіх видів маніпулювання спортивними змаганнями; але для багатьох «договірний матч» означає домовленість програшу, отримання прибутку від ставок, що переважно пов'язано з організованою злочинністю.

Однак подіями можна маніпулювати багатьма різними способами, керуючись широким спектром мотивів. Важливо розуміти всі способи маніпулювання подією, щоб можна було визначити потенційні ризики та керувати ними.

Типологія також забезпечує чіткішу комунікацію між усіма організаціями, які беруть участь у захисті та управлінні спортивною чесністю. Це робиться шляхом класифікації різних способів маніпулювання спортивними змаганнями за допомогою спільної та узгодженої мови.

Ця узгодженість також забезпечує основу, на якій можна збирати уніфіковану статистичну інформацію, наприклад, щоб допомогти Секретаріату Копенгагенської групи (GoC) визначити зони ризику або нові загрози.

Передумови розробки Типології маніпулювання спортивними змаганнями

1.1 Вступ

Оскільки Маколінська конвенція була відкрита для підписання, національні та міжнародні зацікавлені сторони, які складають Маколінську спільноту, доклали значних спільних зусиль для розвитку розуміння маніпулювання спортивними змаганнями в усіх його формах. Це сталося завдяки низці заходів та ініціатив, таких як проекти «Нехай злочинність не потрапить у спорт» (KCOOS та KCOOS+), діяльності Копенгагенської групи та інших ініціатив.

Цей посібник з типології (TRG) містить чітко визначену Типологію, розроблену Робочою групою з типології (WG–T) Копенгагенської групи.

Мета Концепції полягає в тому, щоб визначити та сформулювати колективний погляд GoC на маніпулювання спортивними змаганнями, як це визначено в Маколінській конвенції.

Першочерговою цільовою аудиторією та споживачами цього посібника є національні платформи (НП), створені відповідно до Маколінської конвенції. Однак Концепція також призначена для інформування будь-яких зацікавлених сторін.

Структура та TRG продовжуватимуть розвиватися, оскільки практичний досвід покращить наші знання щодо маніпулювання спортивними змаганнями. Очікується, що ця еволюція буде пришвидшена завдяки розширенню можливостей, потенціалу та оперативному розумінню в міру того, як експертні знання НП розширюватимуться в країнах.

Неминуче ті, хто займається маніпулюванням, також розвиватимуться, щоб використовувати нові можливості та розробляти нові методології маніпулювання спортивними змаганнями для отримання неправомірної вигоди. Щоб переконатися, що знання GoC і ця Типологія залишаються сучасними, актуальними та точними, членам GoC потрібно буде уважно стежити за випадками маніпулювання спортивними змаганнями в усьому світі.

1.2 Обґрунтування

Дана типологія надає членам GoC загальні довідкові матеріали та практичні інструменти для:

- створення спільної мови для кращого спілкування всередині НП та між НП;
- допомоги НП зрозуміти масштаби маніпулювання спортивними змаганнями та
- інформування щодо розробки стратегій для вирішення та реагування на потенційні або нові ризики.

Типологія є критично важливою частиною роботи, що підтримує впровадження НП відповідно до сфери застосування Маколінської конвенції. Сфера застосування НП, як викладено в Конвенції, повинна включати або прагнути включати:

- зосередження ресурсів НП на виявленні підозрілої діяльності, яка входить до сфери дії Конвенції (включаючи створення «попереджень», які мобілізують національні ресурси та сприяють обміну інформацією);
- зосередження профілактичних заходів на пом'якшенні різних видів маніпулювання спортивними змаганнями;
- встановлення процедур і механізмів відповідно до існуючих правових і професійних рамок, що забезпечують найкраще реагування на ситуації, включаючи збір і обробку інформації з багатьох джерел, і в кінцевому підсумку надання ключової інформації правоохоронним, судовим органам та іншим відповідним зацікавленим сторонам;
- керівництво реалізацією та розвитком національної політики та вдосконалення, якщо необхідно, правової та професійної бази відповідно до положень Маколінської конвенції.

1.3 Визначення маніпулювання спортивними змаганнями

Відповідно до Маколінської конвенції (стаття 3) маніпулювання спортивними змаганнями «означає умисну домовленість, дії чи бездіяльність, спрямовані на неналежні зміни результату або ходу спортивних змагань, з метою запобігання повністю чи частково

непередбачуваному характеру зазначених спортивних змагань з метою отримання будь-якої неправомірної вигоди для себе або для інших».

Зазначене визначення маніпулювання спортивними змаганнями характеризується кількома ключовими елементами. Серед них:

- маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність;
- ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи невдало, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань;
- зміна перебігу змагань відбувається з метою усунення повністю або частково непередбачуваного характеру вищезгаданих спортивних змагань;
- ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою, ще раз, успішно чи невдало отримати неправомірну вигоду для себе чи для інших;
- визначення маніпулювання спортивними змаганнями включає намір маніпулювання, навіть якщо цей намір є невдалим і не приводить до отримання неправомірної вигоди.
- неправомірна вигода завжди має фінансовий вимір або безпосередньо, або як наслідок маніпулювання спортивними змаганнями.

Експлуатація ринку ставок є лише одним із багатьох способів отримання неправомірної фінансової вигоди.

Як зазначено у п. 35 *Пояснювальної записки до Конвенції Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями*, «у преамбулі чітко зазначено, що ця Конвенція охоплює випадки національного або транснаціонального маніпулювання спортивними змаганнями, незалежно від того, пов'язані вони зі ставками на спорт чи ні або передбачають кримінальне правопорушення. Таким чином, вона визнає, що маніпулювання спортивними змаганнями не обов'язково пов'язані зі ставками на спорт чи кримінальними злочинами».

1.4 Розгляд ключових питань

При розробці цієї Типології GoC розглянула широкий спектр пов'язаних питань і застосування Типології у діяльності Національних платформ. Деякі з ключових основних проблем, що були виявлені:

a. Забезпечення виконання спортивних правил

Взаємодія між спортивними правилами, їх дотриманням у спорті та іншими формами маніпулювання спортивними змаганнями, які можуть бути охоплені національним кримінальним законодавством, є складним питанням. Іноді випадки маніпулювання спортивними змаганнями можуть одночасно бути і кримінальними правопорушеннями, і порушенням спортивних правил, а отже, підлягати паралельним системам санкцій.

Конвенція визнає фундаментальну роль спортивних організацій у захисті спорту, це відображено в преамбулі, яка зазначає:

«Підкреслюючи, що спортивні організації несуть відповідальність за виявлення та застосування санкцій проти маніпулювання спортивними змаганнями, вчиненими особами в силу їх повноважень»

Преамбула Конвенції продовжує:

«Визнаючи, що відповідно до принципу автономії спорту, спортивні організації несуть відповідальність за спорт і мають саморегульовані та дисциплінарні обов'язки у боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями, а державні органи захищають чесність спорту в разі необхідності».

Стаття 1 Конвенції також визнає ключову відповідальність спорту:

«Метою цієї Конвенції є боротьба з маніпулюванням спортивними змаганнями з метою захисту чесності спорту і спортивної етики відповідно до принципу автономії спорту».

Як сформульовано в Конвенції, розгляд GoC обсягу визначення маніпулювання спортивними змаганнями визнає, що боротьба з маніпулюванням змаганнями в усіх його формах є спільною відповідальністю всіх зацікавлених сторін. Це включає виявлення маніпулювання спортивними змаганнями, обмін відповідною інформацією, розслідування та, зрештою, накладення санкцій на тих, хто бере участь у маніпулюванні спортивними змаганнями.

б. Визначення складу національних кримінальних злочинів.

Окрім спортивних правил, визнається, що низка визначених типологій є кримінальними злочинами відповідно до внутрішнього законодавства деяких сторін. Тому необхідно також визнати та підкреслити відповідний текст Конвенції стосовно кримінальних правопорушень, а саме статтю 15 «Кримінальні злочини, пов'язані з маніпулюванням спортивними змаганнями», в якій зазначається, що:

«Кожна Сторона забезпечує, щоб її національне законодавство передбачало кримінальні санкції за маніпулювання спортивними змаганнями, коли це стосується примусової, корупційної або шахрайської діяльності, як це визначено її внутрішнім законодавством».

Хоча проведена GoC робота продемонструвала, що визначення маніпулювання спортивними змаганнями включає кримінальні злочини, в пункті 20 йдеться:

«Що стосується різних аспектів правозастосування, Конвенція прагне, серед іншого, визначити ті діяння, які повинні переслідуватися, однак не нав'язуючи створення у внутрішньому законодавстві кожної Сторони узгодженого спеціального кримінального правопорушення в цій галузі. Метою роз'яснення того, які види поведінки вважаються правопорушеннями, є сприяння судовому та поліцейському співробітництву між Сторонами».

У параграфі 50 Пояснювальної записки до Конвенції Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями зазначено, що визначення маніпулювання спортивними змаганнями «є невід'ємною частиною кримінальних злочинів, пов'язаних з маніпулюванням спортивними змаганнями» (визначено у статті 15), але **саме по собі це визначення не має на меті визначити склад кримінальних злочинів».**

в. Маколінська Конвенція та Антидопінгові конвенції

Розвиваючи розуміння обсягу визначення маніпулюванням спортивними змаганнями, для GoC стало очевидним, що використання спортсменами заборонених препаратів для підвищення ефективності є формою маніпулюванням спортивними змаганнями. Використання препаратів для підвищення ефективності для маніпулювання фізіологією спортсмена (навмисна дія), яка потенційно може змінити результат або хід змагання з метою отримання неправомірної вигоди, ймовірно, підпадає під визначення маніпулюванням спортивними змаганнями.

Незважаючи на те, що допінг підпадає під визначення маніпулюванням спортивними змаганнями, допінг у спорті належним чином розглядається через давно існуючі та усталені конвенції, а саме:

- Міжнародна конвенція ЮНЕСКО про боротьбу із допінгом у спорті (2005 р.)
- Антидопінгова конвенція Ради Європи (1990 р.).

Тому необхідно визнати, що допінг вважається формою маніпулюванням спортивними змаганнями, як це визначено в Маколінській конвенції, однак також слід визнати, що встановлені антидопінгові конвенції (ЮНЕСКО та Ради Європи) надають урядам повноваження боротися з допінгом у спорті. **Допінг визнається формою маніпулювання спортивними змаганнями, але, враховуючи структури, програми та заходи, які вже діють разом із доступом до експертів з допінгу, це питання не було детально досліджено в роботі Копенгагенської групи.**

Типологія маніпулювання спортивними змаганнями

1.5 Типи маніпулювань спортивними змаганнями

Звичайне/класичне розрізнення між маніпулюванням, пов'язаним зі ставками на спорт, та маніпулюванням, не пов'язаним зі ставками, більше не актуальне в контексті цієї Типології. Ставки не є метою маніпулювання спортивними змаганнями, а скоріше є методом отримання неправомірної переваги та можливим засобом отримання кінцевої неправомірної вигоди, що переслідується шляхом маніпулювання. Це дійсне у випадку, якщо:

- основним наміром маніпулятора є отримання грошей шляхом корупції у організації ставок,
- випадок, коли маніпулятор може зловживати ставками як вторинну (можливо, навіть ненавмисну) вигоду, а не як основну мету. Ця діяльність також може включати порушення правил організації ставок на спорт.

Отже, ризик маніпулювання, пов'язаного зі ставками, може бути присутнім у всіх виявлених типах, а ставки на корупційні події є обтяжуючим фактором, який повинні належним чином враховувати всі зацікавлені сторони.

Існує дванадцять типів маніпулювань, які структуровані за допомогою методу двофакторної класифікації за:

- (i) типом маніпулювання,
- (ii) ініціатором (підбурювачем) маніпулювання.

Є три типи маніпулювання спортивними змаганнями:

1. **Пряме втручання** в природній хід спортивної події чи змагань з метою досягнення заздалегідь визначеного результату.

2. **Використання неправдивої інформації** щодо спортсмена з наміром отримати неправомірну вигоду в ході спортивної події чи змагань. Це може бути така інформація про спортсменів:

- i. особисті дані
- ii. фізичні можливості
- iii. інтелектуальні здібності

3. **Незаконні або невідповідні модифікації**, спрямовані на отримання неправомірної вигоди під час спортивної події чи змагань, і спрямовані на вплив на:

- i. ігрові поверхні,
- ii. обладнання, технології або програмне забезпечення
- iii. фізіологію спортсмена,
- iv. спортивний майданчик (споруду).

Ці три типи можна додатково розділити на підкатегорії за допомогою наступних критеріїв, що стосуються ініціатора(ів) маніпулювання спортивними змаганнями. Підбурювачем може бути особа або група осіб, яка:

A. Займає **провідну посаду** в спорті (експлуатація впливу). Наприклад, власник клубу, високопоставлений чиновник або вищий керівник.

B. Має **пряму владу або вплив** на учасників спортивних змагань (експлуатація влади або впливу). Наприклад, спонсор, тренер тощо.

V. **Не пов'язана** зі спортивною діяльністю (зовнішній вплив). Наприклад, особа, пов'язана з організованою злочинністю, або особа, яка є соратником учасника.

Г. Є **учасником** * спортивних змагань (опортуністична дія).

* Для цілей цієї Концепції «Учасник» означає спортсмена(ів), допоміжний персонал спортсмена або офіційних осіб змагань.

Наприклад, якщо відбулось маніпулювання результатом події для досягнення заздалегідь визначеного результату **учасниками**, які взяли хабар від організованої злочинної групи (тобто вони **не належать до спорту**), це класифікується як **Тип 1В**.

Кожен тип має аркуш опису, який містить більш детальну інформацію, зокрема:

- Ініціатор(и), тобто особа або група осіб, яка ініціює маніпулювання.
- Виконавець(і), тобто особа або група осіб, яка безпосередньо бере участь у здійсненні маніпулювання.
- Що відбувається на арені змагань та поза нею?
- Як досягається поставлена мета?
- Чому підбурювач(і) може(уть) організувати маніпулювання?

- Чому виконавець(і) може здійснити маніпулювання?

У цьому розділі наведено ключові аргументи розробки кожного типу.

У таблиці 1 наведено кілька ілюстративних прикладів, щоб продемонструвати, що може підпадати під кожен тип маніпулювання.

<p>Тип Маніпулювання</p> <p>→</p> <p>↓</p> <p>Підбурювачі</p>	<p>Тип 1: Пряме втручання в природній хід спортивної події чи змагань з метою досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.</p>	<p>Тип 2: Використання неправдивої інформації щодо спортсмена з наміром отримати неправомірну вигоду в ході спортивної події чи змагань. Передбачає таку інформацію про спортсменів:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. особисті дані ii. фізичні можливості iii. інтелектуальні здібності 	<p>Тип 3: Незаконні або невідповідні модифікації, спрямовані на отримання неправомірної вигоди під час спортивної події чи змагань, і спрямовані на зміну:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. ігрової поверхні; ii. обладнання; iii. фізіології спортсмена; iv. спортивної споруди.
	<p>Приклади</p>	<p>Приклади</p>	<p>Приклади</p>
<p>А Займає провідну посаду в спорті (<u>експлуатація впливу</u>).</p>	<p>Тип 1А Власники двох спортивних клубів погоджують результат матчу, який має відбутися в останній день сезону, домовляються, хто переможе. Один клуб займає середину турнірної таблиці, інший у разі перемоги забезпечить собі вихід у вищу лігу. Учасники, які грають за команду середини таблиці, одержують вказівку власника програти. Їм кажуть, що їм не виплатять зарплату за цей тиждень, якщо вони не виконають цю вказівку.</p>	<p>Тип 2А Голова міжнародної спортивної федерації доручив тренеру включити до складу їхньої команди спортсмена, який не відповідав мінімальній віковій категорії для участі у змаганнях. Вважається, що спортсмен є кращим та має більше шансів виграти медаль, ніж його старші товариші по команді та конкуренти.</p>	<p>Тип 3А Перед початком змагань генеральний директор спортивного клубу дає вказівку персоналу з обслуговування споруди модифікувати ігрове покриття, щоб надати команді-господарю несправедливу перевагу і, отже, більше шансів на перемогу в змаганнях. Незважаючи на те, що це суперечить правилам спорту, персонал побоюється, що втратить роботу, якщо не виконає вказівку.</p>
<p>Б Має пряму владу або вплив на учасників спортивних змагань (<u>експлуатація влади або впливу</u>)</p>	<p>Тип 1Б Спонсор клубу обіцяє новий спонсорський контракт гравцю суперницького клубу, якщо вони «допоможуть» своїй команді програти наступну гру. Спонсор отримає фінансову вигоду, якщо команда суперника</p>	<p>Тип 2Б Тренер команди, яка бере участь у міжнародних змаганнях з учасникам віком до 17 років, включає старших, більш досвідчених спортсменів у свій склад, намагаючись забезпечити перемогу.</p>	<p>Тип 3Б Тренер наказує своїй команді модифікувати своє обладнання, щоб отримати перевагу в змаганні. Членам команди сказано, що вони втратять місце в команді, якщо не виконають ці вказівки.</p>

	виграє матч і хоче зробити все можливе, щоб це сталося.		
В Не пов'язана зі спортивною діяльністю (<u>зовнішній вплив</u>)	Тип 1В Організована злочинна група (ОЗГ) підкуповує тенісиста, щоб той програв перший сет певного матчу. Вони використовують цю інформацію, щоб робити ставки на заздалегідь визначений результат цього елемента матчу.	Тип 2В Організована злочинна група ідентифікує спортсмена як іншу особу. Підроблене посвідчення особи дозволяє їм займатись спортом у країні, в якій їм зазвичай заборонено. Потім ОЗГ дає вказівку спортсмену програти певні змагання. Це дозволяє ОЗГ отримувати прибуток від ставок на погоджені результати.	Тип 3В Організована злочинна група використовує погрози насильства, щоб змусити персонал вимкнути прожектори під час вечірнього заходу, коли змагання досягають певного результату. Це дозволяє ОЗГ отримувати прибуток від ставок на остаточний рахунок.
Г Є учасником спортивних змагань (<u>опортуністична дія</u>)	Тип 1Г Два спортсмени, що грають між собою, узгоджують кінцевий результат події до початку гри, домовляючись, хто саме виграє. Вони використовують цю інформацію, щоб робити ставки на заздалегідь визначений результат матчу.	Тип 2Г Спортсмен свідомо змінює свої персональні дані, щоб взяти участь у класифікаційних змаганнях, до яких він не допускається. Вважається, що спортсмен є старшим та більш досвідченим, ніж його суперники і тому має більше шансів на перемогу.	Тип 3Г Спортсмени під час заходу підроблюють (змінюють) м'яч, щоб зробити його не таким, як очікують суперники.

1.5.1 Тип 1 – Пряме втручання в природний хід спортивної події чи змагань з метою досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.

Пряме, навмисне або сплановане маніпулювання спортивними змаганнями або елементами спортивних змагань особою чи групою осіб з метою отримання неправомірної вигоди (спортивної та/або фінансової).

Ключові аргументи:

Виконавці – це особи, визначені в Конвенції як зацікавлені сторони змагань, до яких входять спортсмени, офіційні особи та допоміжний персонал спортсменів. Ці особи беруть безпосередню участь у спортивних змаганнях або можуть неналежним чином змінити результат або природний хід спортивних змагань. Серед прикладів типів осіб, які можуть бути залучені, виділяють:

- Спортсмени, які можуть впливати на природний хід змагань
- Допоміжний персонал спортсмена, який може неправомірно вплинути на природний хід змагань до або під час змагань
- Неправильне прийняття рішень або застосування спортивних правил офіційними особами змагань до або під час змагань.

Деякі приклади маніпулювань, які належать до цього типу:

- Дві команди домовляються про заздалегідь визначений результат перед початком матчу.
- Тренер і учасник змагань погоджуються досягти заздалегідь визначеного результату змагання або елемента змагання (наприклад, сет, раунд, очко тощо).
- Офіційна особа змагань не зараховує гол або очко тощо, які мали бути зараховані за правилами змагань.

1.5.2 Тип 2 - Використання неправдивої інформації щодо спортсмена з наміром отримати неправомірну вигоду в ході спортивної події чи змагань.

Надання неправдивої інформації щодо особистих даних, фізичних характеристик або можливостей (інтелектуальних чи фізичних) особи чи команди з метою отримання неправомірної вигоди.

Ключові аргументи:

- Зазвичай передбачає обман або шахрайство щодо особистих даних спортсменів.
- Ініціатори, скоріш за все, належать до спорту, але зовнішні актори також можуть сприяти цій діяльності.
- Виконавці можуть бути примусово залучені, або бути співучасниками, або діяти індивідуально.
- Може здійснюватися зі спортивних або фінансових причин.

Деякі приклади маніпулювань, які належать до цього типу:

- Надання фальшивої дати народження, щоб дати можливість брати участь спортсмену, молодшому за мінімальний віковий критерій змагань, щоб скористатися перевагами його підвищеної гнучкості чи витривалості.
- Ствердження, що спортсмен має обмежену дієздатність, щоб дозволити йому брати участь у змаганнях серед людей з обмеженими можливостями, на яку він не має права, щоб отримати неправомірну вигоду.

Хоча підбурювачами, швидше за все, є зацікавлені сторони змагань, пов'язані правилами та кодексами спортивної організації, цьому типу діяльності також можуть сприяти і корумповані зовнішні суб'єкти, такі як лікарі або особи, що мають досвід маніпулювання технічними даними та/або підробки.

Виконавці маніпулювання можуть бути заохочені до вчинення маніпулювання шляхом підкупу або примусу/шантажу. Вони також можуть погодитися здійснити маніпулювання заради своєї особистої фінансової чи спортивної вигоди.

1.5.3 Тип 3 - Незаконні або невідповідні модифікації, спрямовані на отримання неправомірної вигоди під час спортивної події чи змагань, і спрямовані на вплив на:

- i. ігрові поверхні,
- ii. обладнання, технології або програмне забезпечення,
- iii. фізіологію спортсмена,
- iv. спортивний майданчик (споруду).

Ключові аргументи:

- Покращення або погіршення ігрових поверхонь, обладнання або фізіології спортсмена з метою неналежного впливу на природний хід події або елемент події для досягнення конкретного результату, отримання кінцевої неправомірної вигоди;
- Ініціатори та виконавці мають зв'язки зі спортом (зацікавлені сторони змагань);
- Часто потрібні посередники, щоб допомогти з модифікацією (лікарі, технічні експерти);
- Мотиви можуть бути спортивні та/або фінансові.

Деякі приклади маніпулювань, які належать до цього типу:

- Використання недозволеного обладнання, яке надає спортсмену неправомірну перевагу, наприклад, використання невеликого прихованого двигуна на велосипеді.
- Вплив на м'яч, щоб змусити його рухатись певним чином, невідомим супернику.

1.6 Підкатегорії типології маніпулювань (підбурювачі маніпулювання)

1.6.1 Підкатегорія А – Особа займає провідну посаду в спорті (експлуатація впливу). Наприклад, власник клубу, високопоставлений чиновник або вищий керівник.

Спровоковане кимось, хто займає домінуюче становище в спортивній організації. Наприклад, посадові особи, такі як власники клубів або керівники. Включає зловживання владою провідної посади для того, щоб змусити учасників вжити дій, спрямованих на маніпулювання спортивними змаганнями чи подією.

Ключові аргументи:

- Умисне - з метою неправомірної зміни результату ходу спортивних змагань.
- Ініціатори та виконавці пов'язані зі спортом.
- Основним мотивом можуть бути спортивні причини, однак незмінно буде другорядна фінансова вигода.

1.6.2 Підкатегорія Б – Особа має пряму владу або вплив на учасників спортивних змагань (експлуатація влади або впливу). Наприклад, спонсор, тренер тощо

Спровоковане особою, яка має пряму владу чи вплив у спорті, та зацікавленою в економічних правах або спортивних досягненнях спортсменів чи команд, такі як агенти, спонсори, тренери тощо. Включає зловживання цими повноваженнями або впливом, щоб змусити учасників змагань вжити дій, спрямованих на маніпулювання спортивними змаганнями чи подією.

Ключові аргументи:

- Можуть бути міцні фінансові зв'язки між ініціаторами та виконавцями.
- Як підбурювачі, так і виконавці можуть бути пов'язані зі спортом.
- Мотивом можуть бути спортивні міркування, отримання вигоди від ставок на маніпулювання або обидва мотиви.

1.6.3 Підкатегорія В - Особа не пов'язана зі спортивною діяльністю (зовнішній вплив).

Спровоковане кимось поза межами юрисдикції спорту, наприклад, злочинці або співники учасника(ів). Передбачає змову з учасниками або примус їх вжити дії, спрямовані на маніпулювання спортивними змаганнями або подією.

Зловживання спортом як засобом і експлуатація його виконавців для отримання потенційно незаконної фінансової вигоди, але не заради спортивної вигоди.

Це традиційний тип маніпулювання спортивними змаганнями, який зазвичай називають договірними матчами.

Ключові аргументи:

- Підбурювачі не входять до спортивної організації. Це може включати злочинні групи та інших осіб або групи, які займаються маніпулюванням спортивними змаганнями.
- Виконавці – це особи, визначені Конвенцією як зацікавлені сторони змагань, до яких належать спортсмени, офіційні особи та допоміжний спортивний персонал.
- Крім зацікавлених сторін змагання, виконавці можуть включати будь-яку іншу особу, яка може неналежним чином змінити результат або хід спортивного змагання, але вона має бути представником спортивної організації.
- Виконавці маніпулювання (учасники спортивних змагань) спонукаються до вчинення маніпулювання за допомогою хабарів, інших фінансових або нефінансових вигод (таких як кар'єрне просування) або примусу, наприклад шантажу.
- Основну фінансову вигоду зовнішні сторони отримують через розміщення грошей на ринках ставок.

1.6.4 Підкатегорія Г - Особа є учасником спортивних змагань (опортуністична дія).

Спровоковане учасниками спортивних змагань. наприклад, спортсменами, допоміжним спортивним персоналом, офіційними особами змагань, суддями тощо. Залучає учасника, який діє самостійно або за взаємною згодою з іншими учасниками, щоб вжити заходів, спрямованих на маніпулювання спортивними змаганнями чи подією.

Ключові аргументи:

- Відсутність примусу з боку третіх осіб.
- Особи діють самостійно або за угодою між двома чи більше суб'єктами.
- Підбурювачі та виконавці пов'язані зі спортом.
- Мотивом можуть бути спортивні цілі, маніпулювання ставками або обидва випадки.

Детальну інформацію про потенційні мотиви ініціаторів і виконавців можна знайти в Інтерактивному інструменті типології (The Interactive Typology Tool), доступному як частина [Macolin Toolbox](#) на веб-сайті Ради Європи.

Для інформації

Як зазначалося раніше, Типологія не має на меті бути вичерпним переліком усіх можливих сценаріїв маніпулювання спортивними змаганнями. Це відображення прикладів із реального життя, за спостереженнями Національних платформ та інших ключових практик, розроблених шляхом консультацій з Радою Європи.

Зауважте, що в багатьох випадках може бути неможливо встановити, хто спровокував маніпулювання спортивними змаганнями, доки не будуть відомі всі факти або не закрита справа. Між типами також можуть бути деякі збіги. Наприклад, випадок з тренером, який зловживає своїми повноваженнями, щоб змусити спортсмена маніпулювати подією, буде класифікований як Тип 1Б. Випадок з тренером, який укладає угоду зі спортсменом про вжиття заходів для маніпулювання подією, буде класифікований як Тип 1Г.

Інтерактивний інструмент типології (The Interactive Typology Tool)

Інтерактивний інструмент типології (інструмент) є ключовим елементом загальної типології. У ньому детально пояснюється кожен тип маніпулювання в «deskriptорних аркушах», де пояснюється, хто може бути залучений як підбурювач і виконавець, а також потенційні мотиви. Він також пропонує інформацію про те, як може бути досягнене маніпулювання, і посилання на статті у медіа, щоб допомогти зрозуміти кожен тип.

Це живий документ, і на початку процесу розробки основи було погоджено, що інструмент потребуватиме регулярних переглядів, щоб включити останні новини та розробки, пов'язані з маніпулюванням спортивними змаганнями.

Версія 1 була опублікована на сайті Ради Європи в червні 2020 року у форматі .pdf.

Версія 2 була опублікована в жовтні 2022 року в новому інтерактивному форматі. (також доступна версія у форматі pdf). Інструмент має таку структуру:

- Огляд структури типології (включаючи переваги для зацікавлених сторін)
- Як використовувати типологію
- Як користуватися інтерактивним інструментом типології
- Як використовувати аркуші опису типології

- Домашня сторінка інтерактивного інструменту типології
- Аркуші опису для кожного типу
- Глосарій

Кнопки для певних типів і тем забезпечують легку навігацію інструментом. Спливаючі вікна використовуються на аркушах дескрипторів, щоб допомогти детально ознайомитися з конкретною інформацією про кожен тип. Схему домашньої сторінки інструменту можна знайти на малюнку 2.

Ми знаємо, що ризики, загрози та мотиви з часом зростатимуть у міру використання нових та більш складних методів для корупції чи маніпулювання подіями. Подальші ітерації Інструменту типології будуть розроблені для відображення цих змін.

Інтерактивний інструмент типології (The Interactive Typology Tool)

	Тип 1	Тип 2	Тип 3		
Типи Маніпулювання	<p>Пряме втручання в природний хід спортивної події чи змагань з метою досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.</p>	<p>Використання неправдивої інформації щодо спортсмена з наміром отримати неправомірну вигоду в ході спортивної події чи змагань. Передбачає таку інформацію про спортсменів:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. особисті дані ii. фізичні можливості iii. інтелектуальні здібності 	<p>Незаконні або невідповідні модифікації, спрямовані на отримання неправомірної вигоди під час спортивної події чи змагань, і спрямовані на зміну:</p> <ul style="list-style-type: none"> v. ігрової поверхні; vi. обладнання; vii. фізіології спортсмена; viii. спортивної споруди 		
	Підбурювач (особа або група осіб, що ініціює маніпулювання)				
Типи Підбурювачів	<p>А – Особа займає провідну посаду в спорті. Спровоковане кимось, хто займає домінуюче становище в спортивній організації. Наприклад, посадові особи, такі як власники клубів або керівники. Включає зловживання владою провідної посади для того, щоб змусити учасників вжити дій, спрямованих на маніпулювання спортивними змаганнями чи подією.</p>	Тип 1А	Тип 2А	Тип 3А	
	<p>Б – Особа має пряму владу або вплив на учасників спортивних змагань. Спровоковане особою, яка має пряму владу чи вплив у спорті, зацікавлена в економічних правах або спортивних досягненнях спортсменів чи команд (агенти, спонсори, тренери тощо). Включає зловживання цими повноваженнями або впливом, щоб змусити учасників змагань вжити дій, спрямованих на маніпулювання спортивними змаганнями чи подією.</p>	Тип 1Б	Тип 2Б	Тип 3Б	
	<p>В - Особа не пов'язана зі спортивною діяльністю. Спровоковане кимось поза межами юрисдикції спорту (злочинці або співники учасника(ів)). Передбачає змову з учасниками або їх примус вжити дії, спрямовані на маніпулювання спортивними змаганнями або подією.</p>	Тип 1В	Тип 2В	Тип 3В	
	<p>Г - Особа є учасником спортивних змагань. Спровоковане учасниками спортивних змагань (спортсмени, допоміжний спортивний персонал, офіційні особи змагань, судді тощо). Залучає учасника, який діє самостійно або за взаємною згодою з іншими учасниками, щоб вжити заходів, спрямованих на маніпулювання спортивними змаганнями чи подією.</p>	Тип 1Г	Тип 2Г	Тип 3Г	

КОНВЕНЦІЯ РАДИ ЄВРОПИ ПРОТИ МАНІПУЛЮВАННЯ СПОРТИВНИМИ ЗМАГАННЯМИ

(CETS No.215)

Копенгагенська Група

Висновок

Типологія є першим кроком у повторюваному процесі для GoC у розумінні обсягу визначення та класифікації маніпулювання спортивними змаганнями, як це визначено в Маколінській конвенції. Цей посібник представляє колективну роботу GoC як момент часу в розумінні Групою того, що входить до сфери дії Маколінської конвенції, а отже, до компетенції Національних платформ.

Як показано в цьому посібнику, маніпулювання спортивними змаганнями є складним явищем. Враховуючи темпи, з якими прискорюється маніпулювання спортивними змаганнями, усі зацікавлені сторони, залучені до виявлення, запобігання та санкціонування маніпулювання спортивними змаганнями, мають реагувати однаково швидко та розуміти це явище в міру його розвитку. Цей посібник є ключовим першим кроком для НП у формулюванні розуміння GoC.

Підтримуючи типологію, GoC зробила важливий крок у процесі роз'яснення понять і термінів, щоб гарантувати, що всі члени можуть говорити однією мовою та поділяти однакові глобальні цілі під егідою Маколінської конвенції.

Типологія є необхідним кроком у забезпеченні ефективного функціонування НП, а особливо в розвитку їх транснаціонального співробітництва в боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями. Лише дії, засновані на спільному розумінні та концептуалізації маніпулювання спортивними змаганнями, у всіх його формах, дозволять НП розробити ефективні стратегії, рамки та механізми реагування на маніпулювання спортивними змаганнями та, зрештою, зменшити їх та захистити спорт від тих, хто прагне корумпувати та отримувати прибуток від маніпулювання спортивними змаганнями.

Додаток 1 – детальні приклади типологій та елементів визначення Конвенції

Для розуміння обсягу визначення маніпулювання спортивними змаганнями кожне визначення було розглянуто через розгляд окремих компонентів більш широкого визначення. Було також обговорено визначення ключових елементів кожної з різних типологій, за допомогою яких можна маніпулювати спортивними змаганнями.

Приклади, які б продемонстрували ці ключові компоненти, були розроблені для перевірки концептуалізації різних типологій на тлі визначення маніпулювання спортивними змаганнями. Ці приклади були розроблені членами WG-T і представлені ширшій Копенгагенській групі на зустрічі в Ренні у 2019 році. *(Примітка: формулювання кожного типу та ініціатора було змінено, щоб відобразити зміст версії 2 Типології. Проте кожен приклад залишається таким, яким він був представлений у 2019 році)*

Приклад 1: Тип 1А. Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.

Спровоковане кимось, хто займає провідну посаду в спорті.

Власники двох клубів (А + В), які виступають у першому дивізіоні двох різних європейських країн, вирішують, яка команда виграє національний чемпіонат і візьме участь у Лізі чемпіонів Європи.

Ключові моменти:

- Матчі завершення сезону
- Фінансова вигода для обох команд (директори, тренери, гравці)
- Цільовий характер матчу (і змагання) видалено

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Команда В має програти останні матчі, щоб не виграти національний чемпіонат
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результат визначається спортсменами, які беруть участь
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки переможець визначений заздалегідь
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна перевага явно фінансова (внутрішня інформація може призвести до зловживання ставками)

Приклад 2: Тип 1Б Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.

Спровоковане особою, яка має **пряму владу або вплив** на учасників спортивних змагань.

Спонсор клубу обіцяє гроші та новий контракт гравцеві іншої команди, якщо той «допоможе» своїй команді програти наступну гру.

Ключові моменти:

- Чіткі переваги, обіцяні гравцеві;
- Статус «Спонсора» проти «Власника» проти «Агента», які можуть бути під тією самою парасолькою;
- Деякі інші гравці можуть бути залучені в схему.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Спонсор і спортсмен домовились, хто має виграти матч
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результат визначається спортсменами, які беруть участь
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки переможець визначений заздалегідь
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна вигода досягається шляхом отримання кращого розміщення, більш високих гонорарів, більшого прибутку

Приклад 3: 1Б Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.

Спровоковане особою, яка має **пряму владу або вплив** на учасників спортивних змагань.

Агент гравця (посередник) має елемент контролю над спортсменами через їх здатність впливати на поточні або майбутні контракти. Агент (посередник), використовуючи цей елемент контролю над гравцем(ами), змушує гравця(ів) маніпулювати результатами матчів.

Ключові моменти:

- Результати матчів між окремими клубами можуть бути визначені заздалегідь;
- Найсильніша команда може отримати «вайлд-кард» на деякі матчі;
- Тренери могли вирішити не виставляти на поле найкращу можливу команду.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
---	----------------	---

маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Домовленість між агентом, спортсменами та допоміжним персоналом дійсно існує
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результат визначається спортсменами, які беруть участь
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки переможець визначений заздалегідь
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Буде легше збільшити фінансову спроможність і отримати кращі контракти

Приклад 4: 1Б Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.

Спровоковане особою, яка має **пряму владу або вплив** на учасників спортивних змагань.

Два спортсмени, які змагаються один проти одного, мають одного постачальника обладнання. Останній хоче бути впевненим, що «найкращий» гравець пройде до наступного раунду.

Ключові моменти:

- Спортсмени можуть отримати однакову фінансову вигоду, навіть програвши матч;
- Постачальник має свій вплив на спортсменів.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Спортсмен не грає в повну силу, щоб виграти змагання
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результат визначається спортсменами, які беруть участь
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки переможець визначений заздалегідь
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Постачальник може вийти на максимально широкий ринок, спортсмени отримують хороші контракти

Приклад 5: Тип 1В. Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.

Спровоковане особою, що **не пов'язана** зі спортивною діяльністю (зовнішній вплив).

Гравці маніпулюють результатами матчів за вказівками сторонніх організацій, які ведуть договірні матчі.

Ключові моменти:

- Гравців і тренера відправляють до Австралії сторонні організації з договірних матчів;
- Гравцям і тренеру платили за договірні матчі;
- Гроші, розміщені на корупційних матчах на азіатських ринках ставок.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Гравці домовились маніпулювати кількістю очок
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результат визначається спортсменами, за вказівкою зовнішніх організаторів (договірних матчів)
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки обставини були визначені заздалегідь ініціатором (договірних матчів)
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна вигода досягається шляхом нечесного розміщення ставок на відомий результат, а гравцям платили за домовленість

Приклад 6: Тип 1В. Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату. Результатом може бути кінець/фінальний результат або елемент змагань чи події.

Спровоковане особою, що **не пов'язана** зі спортивною діяльністю.

Спортсмен навмисно програє ігри, а підбурювачі роблять ставки на програш спортсмена.

Ключові моменти:

- Спортсмен погоджується програти партії в матчі за угодою із ініціатором;
- Спортсмен домовляється з ініціатором про те, які партії програти;
- Організатор робить ставку на те, що спортсмен програє, і платить гравцеві невелику винагороду.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
---	----------------	---

маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Спортсмен домовився з підбурювачем програти партії в матчі
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результати матчу змінює спортсмен, який програв навмисно
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваність матчу відкидає гравець, який погоджується програвати партії
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Зовнішній підбурювач отримує вигоду, роблячи ставки на спортсмена, який програє, а гравець отримує від підбурювача невелику суму за це.

Приклад 7: Тип 2Б Використання неправдивої інформації щодо спортсмена з наміром отримати неправомірну вигоду в ході спортивної події чи змагань.

Спровоковане особою, яка має **пряму владу або вплив** на учасників спортивних змагань.

Спортивна федерація, яка бере участь у міжнародній футбольній команді віком до 17 років, надає старших гравців, намагаючись забезпечити їхню перемогу.

Ключові моменти:

- Гравці сильніші та досвідченіші, тим самим отримують несправедливу перевагу;
- Спортивна федерація є співучасником, навмисно впроваджуючи недосконалий режим вікового тестування.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Спортивна федерація навмисно дозволила участь гравців, старших за вікову категорію
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Мета цього маніпулювання полягає в тому, щоб неналежним чином підвищити ймовірність перемоги старшої команди
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваність матчу частково зникає через нечесне змагання
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна вигода може полягати в тому, щоб виграти матч зі спортивних міркувань або зробити ставку з метою фінансової вигоди за підвищену ймовірність певного спортивного результату

Приклад 8: Тип 2Г Використання неправдивої інформації щодо спортсмена з наміром отримати неправомірну вигоду в ході спортивної події чи змагань.

Спровоковане **учасником(и)** спортивних змагань

Спортсмен свідомо змінює свої особисті дані, щоб отримати змогу брати участь у класифікації, на яку він не має права.

Ключові моменти:

- Може включати будь-які характеристики, які стосуються спортивних класифікацій/категорій;
- Дозволяє їм мати значну несправедливу перевагу над своїми колегами-конкурентами.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Навмисно змінені або підроблені дані, надані спортсменом федерації або організатору змагань
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Дозволяє спортсмену неналежним чином змагатися в категорії, до якої він не належить, таким чином змінюючи природний хід події
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер події зникає, оскільки спортсмен має несправедливі переваги (в силі, здібностях тощо) над суперниками
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна вигода може бути отримана для спортивних цілей (для перемоги в гонці/змаганні) або з метою ставок, отримання фінансової вигоди

Приклад 9: Тип 3Б Незаконні або невідповідні модифікації, спрямовані на отримання неправомірної вигоди під час спортивної події чи змагань

Спровоковане особою, яка має **пряму владу або вплив** на учасників спортивних змагань.

Deflategate (2014/2015)

Ключові моменти:

- М'ячі команди «Патріоти» були навмисно занижені для отримання незаконної переваги;
- 11 з 12 кульок виявилися нижчими за мінімально допустимі рівні тиску повітря;
- 243-сторінковий звіт про розслідування: швидше за все, екіпірувальний персонал Патріотів свідомо обходив правила; Отримав 1 мільйон доларів штрафу.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Екіпірувальний персонал навмисно занижував накачування футбольних м'ячів

ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Недостатнє накачування футбольних м'ячів нижче мінімально допустимого рівня тиску змінює хід гри
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки шанси на перемогу були свідомо збільшені для однієї з команд
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна вигода досягається за рахунок збільшення шансів виграти призові гроші, спонсорство тощо, а також за рахунок збільшення ймовірності переходу на наступні етапи змагання

Приклад 10: Тип 3Г Незаконні або невідповідні модифікації, спрямовані на отримання неправомірної вигоди під час спортивної події чи змагань

Спровоковане **учасником(и)** спортивних змагань

Sandpapergate (2018) - Скандал із підробкою м'яча в Австралії 2018 року

Ключові моменти:

- Скандал із зміною стану м'яча в Австралії: гравець у крикет грубо обробив один бік м'яча, щоб він гойдався в польоті під час контрольного матчу проти Південної Африки;
- Виявлено причетність капітана та віце-капітана;
- Усі троє були покарані Крикетом Австралії за порушення Кодексу поведінки;
- Мотивація для втручання в м'яч полягала в тому, щоб змусити м'яч більше коливатися в повітрі, коли його кинув австралійський гравець у котелок, і, таким чином, ускладнити удар гравцям, що відбивають, і збільшити шанси вибити гравців.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Спортсмен навмисно змінив поверхню м'яча наждачним папером
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Зміни призвели до того, що м'яч поведився по-іншому та несподівано для суперника
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Спортсмен знав, що це вплине на результат гри
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Збільшуються шанси на перемогу в матчі

➤ Примітки. Спортсмен отримує спортивну перевагу, оскільки інші гравці, які також беруть участь у турнірі високого рівня, можуть грати в цьому турнірі, але в міру своїх можливостей. Спортсмен несправедливо зберігає за собою спонсорську угоду.

Приклад 11: Тип 3Г Незаконні або невідповідні модифікації, спрямовані на отримання неправомірної вигоди під час спортивної події чи змагань

Спровоковане **учасником(и)** спортивних змагань

«Механічний допінг»

Ключові моменти:

- Використання прихованого двигуна для збільшення швидкості гоночного велосипеда;
- Такі дії заборонені Міжнародним союзом велосипедистів;
- 2010 р. - перші звинувачення (Hesjedal a.o.), 2016 перший підтверджений випадок (Femke van den Driessche під час UCI Cyclo-Cross WC).

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Велосипед було змінено, шляхом використання прихованого двигуна
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Завдяки цьому, велосипедист має перевагу над суперниками
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Такий велосипед збільшить шанси на перемогу в заїзді
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Вигравши заїзд таким чином, спортсмен отримує неправомірну вигоду (грошовий приз, вищий рейтинг, збільшення можливостей спонсорства тощо)

➤ Деякі види спорту можуть розглядати це як «тактику». Однак у більшості видів спорту існує «моральний кодекс», згідно з яким спортсмени мають викладатись на повну. (наприклад, Етичний кодекс Олімпійського руху)

➤ Ринки ставок можуть бути скомпрометовані, оскільки результат визначено заздалегідь.

Приклад 12: Тип 1Г Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату.

Спровоковане **учасником(и)** спортивних змагань

Гравці з двох команд узгоджують остаточний результат події. Вони погоджуються, що команда А виграє матч.

Ключові моменти:

- Матч завершення сезону;
- Ніякої користі для жодної команди, якщо вони виграють або програють;
- Угода між гравцями для цілей ставок.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Дві команди домовились, хто має виграти матч
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результат визначається спортсменами, які беруть участь
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки переможець визначений заздалегідь
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна вигода досягається шляхом нечесного розміщення ставок на відомий результат

Приклад 13: Тип 1Г Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату.

Спровоковане **учасником(и)** спортивних змагань

Окремий спортсмен навмисно виходить із змагання, в якому він повинен змагатися до кінця.

Ключові моменти:

- Турнір низького рівня, який не впливає на рейтинг, але спонсорська угода вимагає від спортсмена участі в змаганнях;
- Наступного тижня спортсмен грає на турнірі високого рівня. Це важливий турнір з точки зору рейтингу та призових, і спортсмен хоче зберегти енергію та уникнути травм;
- Спортсмен знімається на першому етапі змагання, симулюючи травму.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Спортсмен вирішив відмовитись від змагань з неповажних причин
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	За звичайних обставин він мав би завершити матч
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення	Так	Спортсмен знав, що він зніметься, непередбачуваний характер матчу зникає,

непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і		оскільки переможець визначається за замовчуванням
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Спортсмен отримує індивідуальну спортивну та спонсорську вигоду. Ринки ставок скомпрометовані, оскільки непередбачуваний характер події зникає

Приклад 13: Тип 1Г Пряме втручання в природній хід спортивної події або змагань, спрямованих на досягнення заздалегідь визначеного результату.

Спровоковане **учасником(и)** спортивних змагань

Команда вирішує програти в матчі на груповому етапі змагань, щоб уникнути конкретної нічії в наступному раунді.

Ключові моменти:

- Команда вже пройшла до наступного раунду;
- Якщо вони виграють груповий етап, вони знають, що зіграють із фаворитами в першому раунді плей-офф змагань;
- Очікується, що команда виграє свій фінальний матч. Вони погано працюють, щоб свідомо програти. Вони посідають друге місце в групі і зіграють із більш легким, на їхню думку, суперником на наступному етапі змагань.

Ключові елементи маніпулювання спортивними змаганнями	Наявні фактори	Ключові елементи маніпулювання у цьому прикладі
маніпулювання спортивними змаганнями передбачає навмисну домовленість, дію чи бездіяльність	Так	Команда вирішила не грати в повну силу, щоб уникнути перемоги в матчі
ці домовленості, дії чи бездіяльність спрямовані, успішно чи неуспішно, на неналежну зміну результату або перебігу спортивних змагань	Так	Результат визначається спортсменами, які беруть участь
зміна перебігу події відбувається з метою повного або часткового усунення непередбачуваного характеру вищезгаданого спортивного змагання, і	Так	Непередбачуваний характер матчу зникає, оскільки переможець визначений заздалегідь
ці домовленості, дії чи бездіяльність відбуваються з метою знову успішно чи неуспішно отримати неправомірну вигоду для себе чи інших	Так	Неправомірна вигода передбачає спортивні мотиви, щоб забезпечити собі легкий шлях у плей-офф змагань.

Додаток 2 – Короткий опис процесу

Перша Робоча група проти маніпулювання спортивними змаганнями (WG-SM) була створена Копенгагенською групою на її 6-му засіданні в Лісабоні (Португалія) 17-18 квітня 2018 року, щоб:

- зафіксувати розвиток і зростання розуміння маніпулювання спортивними змаганнями [як визначено в Маколінській Конвенції];
- забезпечити більшу точність мови під час обговорення маніпулювання спортивними змаганнями;
- цілеспрямовані дискусії та розробка стратегій боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями.

Копенгагенська група на своїй 7-й зустрічі Робочої групи Копенгагена (Осло, Норвегія, 18-20 лютого 2019 р.) підтвердила продовження діяльності через перейменовану Робочу групу з типології (WG-T).

Робоча група проти маніпулювання спортивними змаганнями (WG-SM, квітень 2018 – лютий 2019)

WG-SM складалася з представників/експертів з наступних НП: Австралії, Бельгії, Кіпру, Франції, Португалії, Нідерландів та Швейцарії.

WG-SM розробила контрольний перелік, що містить пункти, які можна вважати «маніпулюванням спортивними змаганнями», і розробила комплексний аналіз/збір даних, щоб встановити компетенцію Маколінської Конвенції. На 7-й зустрічі Копенгагенської групи, що відбулася в Осло (Норвегія) у лютому 2019 року, було повідомлено про наступні досягнення:

а. Об'єднання ключової інформації

18 НП надали значну кількість інформації, пов'язаної з випадками, які становили критичну масу, що дозволило WG-SM з'ясувати певність щодо різних словникових термінів, що використовуються в домені, систематично розрізняючи їх значення (наприклад, диференціюючи методи, що використовуються для маніпулювання, від цілей). Ця категоризація інформації допомогла визначити хороший інструмент збору даних.

б. Освічена концепція маніпулювання спортивними змаганнями

WG-SM змогла запропонувати «*Концептуальну рамку маніпулювання спортивними змаганнями*» [див. T-MC(2018)87rev], яка:

- Усунула низку помилкових ідей (наприклад, ілюструючи різницю між «договірними матчами» та ширшим поняттям «маніпулювання спортивними змаганнями»).
- Наголосив на низці фундаментальних ідей (маніпулювання спортивними змаганнями майже завжди, так чи інакше, призводять до неправомірної фінансової вигоди).
- Підкреслено, що існують різні види маніпулювань (таким чином відходить від подвійного поділу на «пов'язаний зі спортом» або «пов'язаний зі ставками»).

в. Типологія

Структурований аналіз використовувався як основа для початкового визначення (версія 1) 7 різних типів методів, за допомогою яких могла або мало місце маніпулювання спортивними змаганнями. Потім ці типи були роздані членам Копенгагенської групи для оцінки НП.

Робоча група з типології (WG-T, березень 2019 – червень 2020)

WG-T складається з представників / експертів з наступних НП: Австралії, Бельгії, Франції, Нідерландів, Швейцарії та Великобританії.

Головною метою WG-T було:

- проаналізувати та дослідити визначення маніпулювання спортивними змаганнями, як це визначено в Маколінській Конвенції;
- визначити різні методи, за допомогою яких спортивними змаганнями маніпулювали або мали намір маніпулювати;
- розробити широкі типи, за якими можна класифікувати минулі та майбутні випадки маніпулювання спортивними змаганнями (типологію);
- уточнити внутрішні процеси обробки інформації в НП на основі спільної мови;
- уточнення компетенції НП в рамках Копенгагенської групи;
- надати практичні вказівки, які дозволять НП впроваджувати відповідні контрзаходи, спеціально розроблені відповідно до різних типів, беручи до уваги існуючу правову та професійну ситуацію в країнах, а також необхідні розробки, які будуть діяти відповідно до положень Маколінської Конвенції.

Типологія (друга версія) була представлена на 8-му засіданні Копенгагенської групи (Ренн, Франція, 17-19 червня 2019 р.) членами WG-T. Координаторам НП було надано Пояснювальний документ [T-MC(2019)51], який заохочував їх залучати своїх національних зацікавлених сторін до «експериментальної фази» для подальшого розгляду та обговорення, включаючи визначення сильних і слабких сторін шести проектів типів, розроблених WG-T.

З липня по листопад 2019 року десяток НП підтвердили свою прихильність Фазі 3 (не враховуючи НП, активних у WG-T). Шестеро з них подали письмові заяви за результатами вжитих заходів. Усі письмові внески були передані до WG-T та обговорені на робочій зустрічі в Брюсселі 15 жовтня 2019 року. Робота НП зробила суттєвий внесок у вдосконалення «Типології маніпулювання спортивними змаганнями». Термінологію було уточнено або деталізовано, а також можна було надати пояснення, щоб зробити 6 типів більш зрозумілими.

Відправною точкою процесу WG-T був збір і порівняння інформації про санкції (кримінальні чи дисциплінарні), пов'язані із маніпулюванням спортивними змаганнями від НП. Було розроблено комплексний аналіз цієї інформації, щоб скласти перелік проблем, запитань і проблем, які, як було підтверджено, є причинами / джерелами маніпулювання спортивними змаганнями у межах компетенції Маколінської Конвенції. Аргументований підхід до аналізу дозволив WG-T заглибитися в деталі, розбити факти та прийти до тлумачення, яке допоможе зрозуміти природу випадків маніпулювання спортивними змаганнями.

Підхід до простого структурованого аналізу, розроблений для «Типології маніпулювання спортивними змаганнями», визначає типи маніпулювання спортивними змаганнями

шляхом детальної класифікації скоєних дій і базується на стандартизованому наборі фактичних питань:

- **Що** таке маніпулювання?
- **Хто** такі маніпулятор(и)?
- **Ініціатори** організують маніпулювання до початку події. Вони не тільки придумують і забезпечать, щоб виконавці здійснили маніпулювання подією на спортивному полі, але й візьмуть на себе зобов'язання забезпечити неправомірну вигоду;
- **Виконавці** — суб'єкти, які здійснюють маніпулювання подією (матч, гру, турнір тощо).
- **Як** (за допомогою якого засобу) маніпулятори досягли своєї остаточної «неправомірної вигоди»?
- **Що** сталося на полі чи поза ним?
- **Чому** (заради якої кінцевої неправомірної вигоди) маніпулятори здійснили маніпулювання?
- **Чому** (заради якої остаточної неправомірної вигоди) виконавцями було здійснено маніпуляцію?

Типи (попередні) маніпулювання спортивними змаганнями залежать від іншого середовища, що використовується, або кінцевих неправомірних переваг. Це означає, що існують різні можливі перестановки та комбінації (див. описи типів нижче).

Структура Типології була повторно розглянута Т-WG на зустрічі в Бірмінгемі в лютому 2020 року. Було погоджено новий формат для покращення розуміння як Типології, так і способів її застосування, дотримуючись основних принципів, узгоджених на початок проекту.

Робоча група з типології (WG-T, березень 2022 – дотепер)

Рада Європи призначила консультанта для проведення перегляду рамок. WG-T складається з представників/експертів із наступних НП: Австралії, Бельгії, Нідерландів та Сполученого Королівства, а також представників секретаріату КГ.

Спільно з Радою Європи провідний консультант розробив пропозицію, що визначає обсяг і підхід до перевірки. Пропозиція була підписана членами Бюро в лютому 2022 року. 5 квітня 2022 року вона була представлена Копенгагенській групі, яка також схвалила запропонований підхід. Були проведені регулярні зустрічі з WG-T та секретаріатом КГ для обговорення перегляду змісту та структури.

Мета перегляду полягала в тому, щоб переконатися, що типи відображають поточний ландшафт маніпулювання спортивними змаганнями, і що будь-які нові події в цьому ландшафті містять посилення. Приклади в межах кожного типу також будуть переглянуті, щоб визначити, чи можна включити більш актуальні та відповідні випадки.

Було погоджено, що Посібник також необхідно оновити, щоб відобразити зміни, внесені до Типології.

На початку процесу перегляду було погоджено, що не потрібно вносити серйозних змін у загальну структуру інструменту, тобто типи та підкатегорії. Однак WG-T залишається відкритою для перегляду цього в майбутніх ітераціях, якщо можна буде внести покращення.

Було погоджено, що термінологію та формулювання в інтерактиві можна покращити; було зроблено все можливе, щоб переконатися, що переглянута версія написана простою англійською мовою. Також була створена нова повністю інтерактивна версія Інструменту. Це забезпечує легку навігацію інформацією в Інструменті за допомогою спливаючих вікон і посилань.

Додаток 3 – Визначення та глосарій

Для цілей Типології застосовуються такі визначення

1. **Спортсмен:** будь-яка особа або група осіб, які беруть участь у спортивних змаганнях
2. **Допоміжний персонал спортсмена:** будь-який інструктор, тренер, менеджер, агент, співробітник команди, офіційний представник команди, медичний або середній медичний персонал, який працює чи лікує спортсменів, які беруть участь або готуються до спортивних змагань, і всі інші особи, які працюють зі спортсменами.

Будь-хто, хто бере участь в обслуговуванні місць проведення змагань або обладнання, наприклад техніки, прожекторів, електрики, працівники майданчика тощо або особи, які працюють на організатора змагань або волонтери
3. **Офіційна(і) особа(и):** будь-яка особа, яка бере участь у нагляді за змаганнями для забезпечення чесної гри та дотримання правил. Наприклад, рефері, судді, арбітри, офіційні особи тощо.
4. **Хід спортивних змагань:** тривалість часу між початком і фінішем спортивних змагань
5. **Елемент спортивних змагань чи події** – щось, що відбувається в грі до остаточного результату. Наприклад, відсторонення гравця, результат у перерві, перший кутовий у грі. Іноді це називається точковою фіксацією.
6. **Навмисна домовленість:** означає, що домовленість навмисно спрямована на неправомірний вплив на природний і справедливий хід або результат спортивних змагань.
7. **Неналежна зміна:** це зміна чогось, що робить його іншим через домовленість, дію чи бездіяльність, які порушують чинне законодавство або правила відповідного спортивного змагання чи організації.
8. **Національна платформа:** координатор боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями в межах юрисдикції (яка може бути організацією або групою відповідних зацікавлених сторін), як це визначено в статті 13Маколінської Конвенції.
9. **Офіційні особи спортивних клубів/команд:** включають власників або керівників спортивних клубів і кінцевих бенефіціарів.
10. **Інші особи:** використовується для позначення людей або речей, які є додатковими або відрізняються від людей або речей, про які згадувалося чи відомо. Це можуть бути, наприклад, наставники, опікуни або посередники.
11. **Учасник:** для цілей цієї Типології «Учасник» означає спортсмена(ів), допоміжний персонал спортсмена або офіційних осіб змагань.

12. **Результат:** підсумковий рахунок або ім'я переможця/переможців у спортивному змаганні.

13. **Спортивне змагання:** означає будь-який спортивний захід, організований відповідно до правил, встановлених спортивною організацією, зі списку, наведеного Комітетом Конвенції з виконання рішень згідно зі [статтею 31.2](#), і визнаний міжнародною спортивною організацією, чи, за необхідності, іншою компетентною спортивною організацією.

14. **Неправомірна або несправедлива вигода:** перевага, яка ставить когось у вигідне або вищу позицію, яка є неправомірною або несправедливою, оскільки виникає внаслідок неналежної домовленості, дії чи бездіяльності.

15. **Непередбачуваний:** може змінитися раптово та без причини, тому його неможливо передбачити, тобто до того, як це станеться або від якого залежатиме результат.